

FULLTREFF FOR MALENE (17)

Malene Bergbråten fra Øymark fikk oxen på kornet allerede på sin andre dag som elgjeger i Sydengen elgjaktlag. Det ble et minne for livet.
Side 4 og 5

NY SUKSESS FOR RØDENES 4H

Rødenes 4H har nok en gang levert en strålende høstfest. Mye av æren har Katrine Heier (f.v.), Benedicte Lysaker og Fanny Krosby, som alle gir seg etter mange år i 4H.
Side 14 og 15

JAKTEN ENDTE I AREMARK

Jakten på lensmannsmorderne var Norges største kriminalsak i mellomkrigsårene. Gudbrand Mellbye (bildet) markerte i 2006 stedet der saken fikk sin løsning.
Side 16 og 17

Motorungdommen jubler i Rømskog

Etter flere år med dugnad kunne motorsportentusiastene i Rømskog juble da den nye endurobanen ble åpnet i slutten av september. Anlegget på Karsby innebærer at både store og små nå kan få utfolde seg i trygge omgivelser. Og i Rømskog ser man gjerne at resten av Grenseland vil benytte seg av det flotte anlegget.
Side 20

AVISA Grenseland

OKTOBER 2010

Aremark

Innbyggere: 1.424
Areal: 321 km²
Kommunesenter: Fosby
Ordfører: Tore Johansen (KrF)

Marker

Innbyggere: 3.471
Areal: 413 km²
Kommunesenter: Ørje
Ordfører: Stein Erik Lauvås (A)

Rømskog

Innbyggere: 688
Areal: 183 km²
Kommunesenter: Rømskog
Ordfører: Nils Nilssen (A)

Ansvarlige jegere

Helt siden våre forfedre brukte steinløks og spyd har jakt og fiske vært en viktig del av livet i Grenseland. I dagens moderne samfunn er jakt og fiske fortsatt viktig. Men ikke først og fremst for å få mat på bordet. Nå er det helt andre motiver innbyggerne i Grenseland har for å bedrive slike sysler; kameratskap, naturopplevelser, viltforvaltning og spenning.

Ibyene finnes det mange som ikke forstår denne interessen for jakt. Synspunktene og hoderistingen kommer hvert år sterkt og regelmessig tilbake i begynnelsen av oktober. I år var NRK Østfold på besøk i Aremark på jaktens andre dag 6. oktober. Det er selvsagt hyggelig å få oppmerksomhet. Men både i radioen og på TV-skjermen fikk vi høre om ei bygd i «Langvekkistan» der rådhuset er stengt, lensmannen er utenfor rekkevidde og hele kommunen er tømt for mennesker. Alt på grunn av elgjakten. Virkeligheten er selvfølgelig ikke slik.

De eneste levende vesenene NRKs mann fant var to damer og en ordfører som nærmest ble tvunget til å si at han var fryktelig lei seg fordi han måtte være ordfører og ikke elgjeger (han var med da laget fylte kvoten dagen før). Og damene ble spurt om de var livredde nå som lensmannen var på jakt. Som om Aremark til daglig sliter med lovløse tilstander, a la Kabul eller Bagdad.

Faktum er at både ordførere, lensmenn, byråkrater, politikere, næringslivsfolk, arbeidstakere, ungdom, pensjonister, kvinner og menn i alle år har funnet stor glede i jakten i Aremark, Marker og Rømskog. Denne interessen lever fortsatt. Og interessen er sunn for både kropp og sjel og lokalsamfunn. For oss som ikke har vokst opp med den

samme jaktinteressen er det imidlertid både interessant og gledelig å se hvordan forholdet til jakt har endret seg de siste tiårene. Dagens jegere er ansvarsfulle samfunnsborgere. Det har ikke alltid vært slik.

Vi husker med skrekk og gru tilbake til tiden da både hester, kuer, folkevognbusser, skurtreskere og folk var i livsfare om de nærmet seg områder der det ble bedrevet jakt. Vi husker også den gang lensmannen eller andre utvalgte måtte reise rundt til jaktlagene for å sjekke promillen. Den gang det var viktigere hva som var blandet i kaffen enn hvordan elgen skulle overlistes. Den gang det tilsynelatende ble skutt på alt som rørte seg. Disse problemstillingene finnes ikke lenger hos oss.

Dagens elgjegere i Grenseland har kvoter satt opp i samarbeid med kommunens viltforvaltning. For å sikre en bærekraftig stamme skal bare enkelte dyr tas ut. Vi har i det siste snakket med jegere som har fortalt historier som: «Seks elger gikk forbi posten min, men det var ikke disse vi skulle ta ut, så jeg slapp dem videre». En annen sa «vi har fire dyr igjen på kvoten, men vi avslutter jakta nå. Så kan stammen bygge seg opp». Dette er toner fra ansvarsfulle jegere. Det lover godt for fremtiden. Jakt og fiske vil være en viktig del av Grenseland også i fremtiden. Hvis da ikke ulven, som jegerne lenge har fryktet, gjør rent bord i skogene våre.

Elgjakt handler om kameratskap og gode naturopplevelser. Dette bildet er fra et jaktlag i Rømskog (Foto: Jørn Fjeld)

Annonse til jul?

Neste utgave av Avisa Grenseland kommer ut til innbyggerne 25. november. Da er julesalget i gang. Ønsker du å annonsere for å fremme ditt salg før jul? Ta kontakt med oss på telefon eller e-post. Adressene finner du nederst på siden.

Avisa Grenseland er et felles organ for grensekommunene Aremark, Marker og Rømskog.

Redaktør: Øyvind Ottersen
Redaksjon: Siri M. Dalnoki,
Tore Robert Klerud
Grafisk design: Sunniva Hansen,
Runar Drønen

Besøksadresse:
Byline tekst & design,
Fosby, 1798 Aremark

Telefon: 99 22 1798

E-post: post@byline.as
www.byline.as

Trykk: Edda Trykk

Fokuserer på byggeskikk i Ørje

Arkitektur og byggeskikk er et tema som interesserer mange, langt flere enn de som har ervervet seg dokumentert kunnskap om emnet. For alle disse nysgjerrige passer kulturkvelden på Kanalmuseet i Ørje den 17. november.

Denne gangen er det nemlig Jørn Fundingsrud fra Riksantikvaren som gjester Slusebyen for å snakke om byggeskikk generelt, og selvsagt med et spesielt fokus også på den stedlige byggeskikken i Marker. Bebyggelsen i kommunen, ikke minst i selve Ørje sentrum, er mangslungen og spenner over et langt tidsrom og flere stilarter. Noe står sikkert i fare for å bli borte uten at eierne er klar over hva de har, og slik sett håper arrangørene i Kanalmuseet og Fotohistorisk Forum at mange nysgjerrige både kan få litt underholdning og litt faglig utbytte av kvelden.

Som alltid er det også flere poster på programmet, og denne gang er det Ragnar Kasbo som underholder med levende musikk.

Ørje-barn skal synes i mørket

Barna i Annen Etasje Barnehage på Ørje har fått flunkende nye refleksvester. Det skjedde i forbindelse med Refleksens Dag tidligere denne måneden.

TEKST: ØYVIND OTTERSEN

Barnehagen hadde laget i stand ett opplegg hvor man gikk igjennom viktigheten av refleksbruk. Barna viste stor interesse, og både ungene og personalet var naturligvis fornøyde med å få både vester og refleksbrikker. De små visste godt hvor viktig det er å bruke dette.

– Det var en stor opplevelse å få dele ut vester og brikker til så engasjerte barn, forteller Kjersti Braarud i Gjensidige Marker Brannkasse. Det lokale forsikringsselskapet har to ganger tidligere vært på tilsvarende besøk i samme barnehage.

Refleksdugnad

På landsbasis får denne høsten 14.000 barn ved tre hundre skoler og barnehager refleksvester fra Gjensidige. Som i fjor tar ansatte i Gjensidige ansvar for trafikksikkerheten i sitt lokalmiljø. Prosjektet har skapt stort engasjement internt i selskapet, og medarbeiderne er stolte over å kunne gi noe tilbake til lokalmiljøet de jobber i til daglig.

Undersøkelser viser at skadehyppigheten for fotgjengere er mer en dobbelt så stor i mørket. I fjor ble det innrapportert til forsikringsselskapene 1.260 påkjørsler av myke trafikanter. Årlig mister 30-35 fotgjengere livet i trafikken. Statistikken viser at de aller fleste som blir drept eller skadet i ulykker i mørketiden, ikke har brukt refleks.

WWW.STUDSRUD.NO

- Maling • Våtrom • Tapetsering
- Dekor • Interiørdesign • Flislegging

Malermestere, malersvenner, dekorasjonsmalere og lærling står til tjeneste

Malermester Studsrud AS

Storgt. 63, 1870 Ørje. Tlf. 69 81 14 88. E-post: post@studsrud.no

Engasjerte barn i Annen Etasje Barnehage på Ørje har fått nye refleksvester og refleksbrikker.

**Byggmester
Bjørnar Østensvig**

- LANDBRUKSBYGG
- RESTAURERING
- MINDRE MURERARBEID
- HYTTEBYGGING
- NYBYGG
- TILBYGG

Behjelpelig med tegninger og søknader. Godkjenninger for våtrom

Telefon 91 30 37 61. Adresse: 1798 Aremark

Kommunen kjøper Gladheim

Kommunestyret i Aremark har vedtatt å gå til innkjøp av Gladheim for 2,2 millioner kroner. Elleve stemte for, mens seks stemte imot kjøp. Gladheim var for noen titalls år siden kommunens gamle hjem, men har i en årrekke vært i privat eie. Gladheim ligger idyllisk til ved Aremarksjøen, like nord for Aremark kirke.

EN PLASTBEDRIFT MED 40 ÅRS ERFARING

Vakuumforming
og CNC-fresing
av plast

Ny Plast

Moene, 1798 Aremark. Telefon 69 19 84 88
www.nyplast.no • e-mail: benthe@nyplast.no

GRANLI RØR

Vi tilbyr følgende:

Nybygg
Rehabilitering
Service
Sanitæranlegg
Varmeanlegg
Kloakkrensing
Vannrensing
Gassanlegg

Granli Rør

Storgata 43, 1870 Ørje
Tlf: 69 81 12 71
Mob: 90 91 42 32
stig-erik.granli@granliror.no
www.granliror.no

joker
- helt i nærheten

www.joker.no

LEGG HANDLETUREN TIL AREMARK

Vi satser ekstra på:

- Frukt og grønt
- Ferske brødvarer
- Gode middagstilbud
- Stort og variert vareutvalg

Utvalg av
apotekvarer
fra Apotek1

Åpent: 9–19 (15)

Skjøt elg sin and

Å være elgjeger kan være en ordentlig tålmodighetsprøve. Malene Bergbråten fra Øymark hadde vært jeger en hel dag da hun endelig fikk oksen på kornet.

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

Verden er i ferd med å falle tilbake i sitt vante mønster her i Grenseland etter årets elgjakt. En jakt som, ifølge vår rimelig uvitenskapelige research, har vært som den pleier – det vil si med heller ujevne forekomster av elg.

Like fullt er alle – også «som vanlig» – enige om at det har vært en flott elgjakt.

Nervepirrende minutter

En av dem som er mest fornøyd er Malene Bergbråten fra Øymark. Blott 17 år gammel har hun debutert med egen rifle i Sydengen elgjaktlag i høst. Og for en debut det ble: Etter å ha hatt elgen på kornet i noen nervepirrende minutter, sendte hun av gårde et skudd som satt der det skulle. Det holdt til å felle en pen piggokse.

– Jeg satt på post på en ås, med utsikt over ei åpen myr. Plutselig hørte jeg det begynte å knake i kvistene i kanten på myra, og etter å ha fulgt elgen i kikkerten i kanskje rundt ti minutter kom den ut på myra slik at jeg fikk åpent skuddhold. Dermed smalt det, den løp noen få meter, men gikk så rett i bakken, forteller hun.

– Ett skudd var nok. Lungeskudd, sier nabo Jan Henning Ruud anerkjennende.

Inspirert av naboen

Og det er han som indirekte «får skylden» for Malenes jaktinteresse. Pappa Bjørn Erik har riktignok vært med på elgjakt for mange år siden, men bedyrer at han har et meget avslappet forhold til fenomenet i dag. Dermed var det hos naboen at interessen for jakt, skyting og jakthunder ble tent for Malenes del. I fjor var hun med på elgjakten for første gang som ubevæpnet «driver», og det falt såpass i smak at hun bestilte plass på jegerprøvekurs ganske umiddelbart.

– Ingen av venninnene mine går på jakt. Og de skjønner nok ikke helt hvorfor jeg synes dette er så gøy, innrømmer Malene, som er eneste jente blant de drøyt 30 jegerne i Sydengen-laget.

Det påvirker ikke henne. Da vi snakket med Malene noen få dager inn i jakten, fortalte hun at hun er skikkelig bitt av basillen, og de dagene hvor elgjakten kolliderte med studiene på ambulansesaglinjen ved Malakoff i Moss, var det nok skolen som lå dårligst an.

Skal på veggen

Ikke så rart kanskje, siden suksessen som elgjeger kom så brått. Første dag som jeger gikk riktignok uten de helt store begivenhetene, men allerede tidlig den andre dagen ble hun altså elgskytter. Og flere skal det bli, håper hun.

– Jeg får vel få rensset skallen og hengt opp geviret på veggen et sted, kanskje. Men denne piggoksen er vel ikke akkurat noe å begynne å stoppe ut, ler hun.

Det ville være dumt å begynne å fylle opp troféveggen allerede nå. Som treffsikker 17-åring kan hun komme til å trenge mye plass etter hvert.

g på re jakttdag

På sin andre dag som elgjeger fikk Malene Bergbråten fra Øymark oppfylt drømmen om å skyte elg. Dramaet varte noen minutter, men hun holdt hodet kaldt og felte piggoksen med ett velrettet skudd.

PORTRETTE

Om mindre enn ett år gjør Fanny Krosby seg klar til å flytte for å studere. Hvor eller til hva aner hun fremdeles ikke. Men med seg i kofferten har hun ballast nok til å møte nye utfordringer, ikke minst takket være lærerike år i Rødenes 4H.

Om et år venter nye utfordringer for Fanny Krosby. Ikke vet hun hva, men hun vet at det nødvendigvis vil være langt unna hennes kjære Rødenes. Og at hun uansett vil klare å takle det. Ikke minst takket være tiden i 4H.

Klar for hva som måtte komme

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

Sist helg sto hun på scenen i Bondestua og takket. Og ble takket. For det var på mange måter hennes offisielle farvel etter ni år i Rødenes 4H – de siste årene i styret, og det siste året som leder, frontfigur og forbilde for de øvrige medlemmene. I november får hun plaketten, organisasjonens høyeste utmerkelse, og så er det slutt.

Aktive 4H-år

– Det skal faktisk bli litt godt også, ler hun.

– Noen av de yngste medlemmene sa at «det blir så trist når du blir borte», og flere har sagt at «du kan vel fortsette som klubbbrådgiver». Det er jo hyggelig å høre. Men nå blir det i hvert fall en pause i noen år. Nå skal jeg gjøre andre ting, sier hun bestemt.

For det har vært mye 4H. Hun ble med i klubben da hun var ni. Nå er hun 18. Og om det ikke skjer nok forandringer for en ungdom ellers i løpet av de årene, har all aktiviteten gjennom 4H bidratt med langt flere inntrykk og impulser enn de kanskje får, som ikke er medlemmer, tror hun.

Det var aldri noen tvil om at hun skulle bli med i klubben. Hennes tre år eldre søster var med. Og flere venninner. Men Fanny holdt seg i bakgrunnen – i hvert fall en stund.

Stor utvikling

– De som kjente meg den gangen ville nok aldri trodd at jeg skulle stå på en scene foran en forsamling mennesker og faktisk si noe. Det hadde jeg ikke trodd selv heller. Men nå trives jeg godt med det, sier hun og tenker tilbake på høstfesten dagen før. Da ledet hun showet, samtidig som hun spilte en av gjennomgangsfigurene i den temmelig omfattende underholdningen.

Å bli intervjuet er heller ikke noe som setter henne ut. Tvert imot har hun et svært så reflektert forhold til sin tid i Rødenes 4H og hvordan fellesskapet og utfordringene har utviklet henne.

– Det er viktig for alle å finne et tilbud som engasjerer en. Å få utfordringer. Et sted hvor man kan få

gjøre det man er god til og utvikle de sidene, understreker hun.

Trenger utfordringer

Ikke minst er det viktig når man bor på landsbygda. Tilbudene er utvilsomt færre enn i de mer urbane strøkene, og faller man utenfor, er det fort gjort å bli sittende veldig alene.

– Det er jo sååå flott å bo slik. Tenk så pent det er her ute. Og langt nok mellom folk til at man kan gjøre hva man vil uten at noen ser en hele tiden. Men ungdom på landsbygda har like stort behov for utfordringer for å utvikle seg som ungdom i byen, så det gjelder å passe på de tilbudene som finnes, påpeker hun.

Hun kan ikke få fullrost de som har ledet Rødenes 4H gjennom årene hun har vært med. Klubben er kjent for ikke å være helt som alle andre 4H-klubber, og det tror hun er en viktig del av årsaken til at den også har usedvanlig stor oppslutning.

– Vi har vært bevisste på å beholde det særpreget, i hvert fall i min tid som styremedlem. Og det håper og tror jeg vil fortsette, sier hun.

”Ungdom på landsbygda har like stort behov for utfordringer for å utvikle seg som ungdom i byen”

Blomstrer opp

«Medlemsstyring» er stikkordet. Ved begynnelsen av hvert medlemsår oppfordres alle til å komme med forslag til aktiviteter. Så vidt mulig forsøker man å etterkomme ønskene.

– Ved nettopp å få drive mest mulig med det en selv ønsker, blir man mer engasjert og utvikler seg mer. De tradisjonelle 4H-oppgavene er viktige også hos oss, men de er på ingen måte hovedsaken. De siste årene har da også oppgavene fått en

ordlyd som gir medlemmene større grad av frihet til å forme innholdet selv, og det er veldig positivt. Det viser at hele 4H-organisasjonen nok er i ferd med å utvikle seg i samme retning som Rødenes 4H har vært på vei mot i veldig mange år allerede, i hvert fall siden lenge før jeg ble medlem, tror Fanny.

Etter et par år med store avgangskull teller klubben nå rundt 35 medlemmer. For et par år siden var de 55, og dagens rekruttering viser at fremtiden er «stabilt lovende». Det gjør også klubbens meget særegne høstfester, der selvkomponerte teaterstykker hvor samtlige medlemmer spiller en rolle på scenen legger beslag på mesteparten av kvelden.

– Vi er litt berømte for de høstfestene våre, ja. Og det er så moro å se hvordan alle blomstrer opp på scenen når de får være med på noe de har skapt selv, sier hun.

Samfunnsengasjert

Hun brenner for hjembygda og mener at det å vokse opp i Grenseland gir enorme fortrinn. Men også noen utfordringer, ikke minst i forhold til å aktivisere seg selv og å benytte seg av de tilbudene som finnes.

Når hun nå takker for seg i Rødenes 4H, er hun meget travelt opptatt som russ ved Mysen videregående skole. Hun har holdt seg unna verv, men lover å være desto mer aktiv i revyen. Samtidig er hun også nestleder i Aursmark BU, og det er også et oppdrag hun tar på største alvor.

– Jeg vil ikke ta på meg mer nå, men heller gjøre en ordentlig jobb i BU og med skolen. Men jeg merker at det er lett å la seg engasjere, og jeg synes det er spennende med politikk og samfunns spørsmål også, avslører hun, uten å ville si mer om akkurat det.

En av Markers mest markante Høyre-politikere de siste tiårene, Karel Krosby, er hennes farfar. Slik sett er det ikke usannsynlig at samfunnsengasjementet er genetisk betinget.

Landsbygd i forandring

– 4H, og også BU, er jo fra gammelt av ansett som de to store bærerene av bygdekultur i Norge, og litt som «rekrutteringsorganer» for bonde-

laget. Hvor blir disse verdiene av når dere i Rødenes 4H fokuserer så sterkt på sosialt samhold og utvikling av personlige ferdigheter? Har dere sviktet tradisjonene?

– Nei, jeg vil ikke si det. Temaene er der, og samarbeidet med bondelaget og bygdekvinnelaget er like godt som det alltid har vært. Men det å trives og å føle at man er med på å bestemme er viktig i alle sammenhenger, og det er da man er åpen for å lære noe – også om gamle tradisjoner, understreker hun.

Dessuten, legger hun til, er forutsetningene for livet på landsbygda helt andre i dag enn for bare noen år siden. Antall heltidsbønder er dramatisk redusert, og skal man opprettholde bosettingsmønsteret fremover, må man ta med i betraktning at ikke alle som bor her har den samme tilknytningen til primærnæringene som tidligere.

Nye impulser

Selv har hun en klar målsetning om å vende tilbake til landsbygda, og gjerne hit til Grenseland, en dag. Men nå blir det først noen år med helt andre ting, mest sannsynlig i en by.

– Jeg gleder meg til det også. Jeg har jo aldri bodd i en by før og tror det kan bli veldig spennende for en periode. Men det er nok tildels fordi jeg vil vite at jeg når som helst kan pakke kofferten og reise hjem til Wiig igjen og gå til skogs eller løpe rundt på jordene akkurat som jeg vil, ler hun.

Om få måneder må hun velge hva hun skal søke på etter videregående. Foreløpig aner hun virkelig ikke hva hun vil, og muligheten er stor for at det blir et år på folkehøgskole eller militær førstegangstjeneste for å la tankene modnes.

– Det blir spennende å se hva det blir. Jeg kan i hvert fall ikke ha et yrke hvor det blir mye rutiner, jeg må ha litt nye utfordringer underveis og få ansvar for å løse dem, understreker hun.

Slik blir det når man er oppvokst på landsbygda og har tatt imot de impulsene og utfordringene man har blitt bydd gjennom hele oppveksten...

SNEKKERARBEIDER MURERARBEIDER LIFTUTLEIE

Alf-Bjørnar Espelund • Myrene • 1798 Aremark

Tlf: 95 81 24 40 • espelund@halden.net

Drømme™

KJØKKENET

Vi leverer alt innen
kjøkken, garderober og bad

IDE HUSET AS
Kinoveien 2, 1792 Tistedal • Telefon: 69 17 70 92
www.drommekjokkenet.no

Frisørgalleriet

ÅPNINGSTIDER:

MANDAG 09.00–16.30

TIRSDAG 09.00–16.30

ONSDAG 09.00–16.30

TORSDAG 09.00–16.30

FREDAG 09.00–16.30

Kveld og lørdag etter avtale

MONICA RØLLEID OG CAMILLA SANDE

Telefon 69 19 90 05 • Mobil 41 66 14 06 • Bankbygget i Aremark

Reni Braarud (t.v.) og Bjørg Olsson gleder seg til å fortelle om kommunens fortrefeligheter til nye innbyggere når biblioteket og familie og helse i Marker inviterer til informasjonsmøte i november.

Viser seg frem for nye innbyggere

Nye innbyggere fra alle verdens hjørner finner veien til Grenseland. I Marker skal de nå ønskes varmt velkommen.

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

Russland, Polen, Nederland og Sverige. Samt adskillig flere og mer eksotiske land. Biblioteksjef Reni Braarud kan ramse opp nye markinger med opphav i de fjerneste himmelstrøk, så vel som de nærmeste.

Mye å fortelle om

– De fleste markinger ville nok blitt overrasket hvis de hadde visst hvor mange forskjellige land vi har fått innflyttere fra i løpet av de siste årene, tror hun.

Alt tyder på at innflyttere generelt finner seg godt til rette i Grenseland, og at forholdene ikke er mer urbane enn at det er lett å kontakte sine nye naboer over hagegjerdet. Men Braarud tror likevel at mange kunne hatt nytte av å treffe flere enn de aller nærmeste naboene, og ikke minst andre innflyttere, for å kunne dele erfaringer og få tips om hvilke tilbud som finnes i deres nye lokalmiljø. Nå skal det skje, og åstedet for begivenheten er Marker bibliotek den 15. november.

– Vi har jo så mange tilbud, og vi bør absolutt få presentert kommunen på en skikkelig måte for de nye innflytterne, sier hun.

Økt trivsel

Tanken er ikke helt ny, men nå har hun engasjert seg på vegne av biblioteket for å få det til. Av og til får hun nemlig spørsmål av praktisk art, og noen ytrer ønsker om tilbud både innen arbeid og fritid som faktisk finnes, men som de nye innbyggerne ikke helt har klart å finne frem til på egen hånd. Det mener hun må være første prioritet å få ryddet opp i, i og med at det kan heve livskvaliteten og øke trivselen for svært mange uten å koste så mye som en krone annet enn en liten innsats for å yte informasjon.

– Mange av våre nye innbyggere er flinke til å bruke biblioteket, derfor er det naturlig for oss å ta initiativet. Dessuten har vi fått med familie og helseenheten i kommunen, som vil ha nytte av å kunne presentere sine tilbud og svare på eventuelle spørsmål. Det skal bli en hyggelig kveld, med masser av informasjon om Marker, med litt lokal underholdning og presentasjon ikke minst av typisk norsk matkultur gjennom serveringen, lover hun.

TV-aksjonen 2010

Midlene fra årets TV-aksjon 24. oktober går til Flyktninghjelpen. Flyktninghjelpen er en norsk, uavhengig humanitær organisasjon som gir hjelp og beskyttelse til mennesker på flukt fra krig.

Innbyggerne i Grenseland har tradisjonelt vært flinke til å støtte opp om TV-aksjonen. Bidrag per innbygger ligger skyhøyt over det byene kan skilte med. Søndag kveld får vi vite om denne tradisjonen opprettholdes.

Marker best av våre

Av våre tre kommuner kommer Marker best ut på Kommunebarometeret. Marker er på 66. plass av landets 429 kommuner. Rømskog er nummer 82, mens Aremark havnet på 127. plass.

Kommunebarometeret er en sammenligning av landets kommuner, basert på til sammen 47 sentrale nøkkeltall. Tallene er i all hovedsak hentet fra Statistisk sentralbyrås Kostra-database, endelige tall for 2009. Barometeret er utviklet av Kommunal Rapport.

Sandefjord topper listen foran Trøgstad og Eid. Helt nederst på listen ligger Bykle kommune.

Lokal bokhøst

Det er kanskje å ta litt hardt i å kalle det en lokal bokhøst, men faktum er at flere av høstens bøker har sterke bånd til Grenseland. Minst fire av bøkene har tilknytning til Aremark, men også våre andre kommuner er nevnt.

Tidligere lensmann Gudbrand Mellbye i Aremark blir behørig presentert i boken «Lensmannen». Denne er basert på notater Mellbye selv gjorde, samtaler han hadde med bokens forfatter Bjørn Andersen, samt annet stoff. Boken lanseres i Aremark 23. oktober.

Oddvar Rakeng, tistedøl bosatt på Lillehammer, har skrevet om aremarkingen Ludvig Ørnelund, som i mange år bodde på Stangebråten i Ankerfjella. «Grenseskogenes Peer Gynt» ble lansert tidligere denne måneden.

Et praktverk om Rød Herregård i Halden har også mye Aremark i seg. Godseierne på Rød hadde store eiendommer i Aremark. Disse, og aktivitetene der, er behørig omtalt.

Torill Stokkans bok «Eventyrlige Østfold» presenterer et knippe historier, eventyr og fortellinger fra Østfold. Her er også Marker med.

Rømskog kan få ny butikk neste år

Pålegg fra Mattilsynet gjør at det begynner å se mørkt ut for Joker på Rømskog i sin nåværende form. Men nå er det ting som tyder på at et nytt forretningsbygg kan stå klart allerede neste år.

TEKST: TORE ROBERT KLERUD

Behovet for nybygg eller renovering av butikken i Rømskog har vært der noen år. Tiden har imidlertid gått uten at noe har skjedd, og etter flere utsettelser med nødvendige tiltak fra Mattilsynet begynner man nå å nærme seg en grense.

Driver på nåde

– Nå er det viktig at det skjer noe, for nå er det ikke å forvente at vi skal få flere utsettelser, tror ordfører Nils Nilssen, som i likhet med de fleste rømsjinger ser på det som en ulykke av dimensjoner om lokalbutikken skulle forsvinne.

Men han har godt håp. Bedre enn på lenge. For den tverrpolitiske gruppen som forleden ble satt ned for å mane frem en løsning i saken jobber godt og er enige om det meste.

Overordnet er man enige om at den spesielle situasjonen betinger et kommunalt initiativ, og det har sågar vært hentet inn juridisk bistand for å gå opp noen grenseganger for hva kommunen strengt tatt kan engasjere seg i når det gjelder privat næringsdrift.

Juridisk grensegang

– Grovt sett kan vi velge to løsninger. Det er enten at kommunen bygger lokalene, og leier ut til en driver på åpent marked. Eventuelt kan vi, når vi allerede har en driver, engasjere fagfolk til å beregne en korrekt markedspris på leien, slik at vi ikke kan beskyldes for å gi konkurransefortrinn, forklarer han.

Nilssen regner det siste alternativet som det mest aktuelle, i og med at det allerede finnes en høyst oppe-gående nærbutikk i bygda. På denne måten kan man beregne og sammenligne både byggekostnader og fremtidige leieinntekter allerede før man bygger og dermed se om det er interesse for å gjennomføre prosjektet fra butikkinnehaverens side. Noe ordføreren både håper og tror at det skal være – butikken er viktig og benyttes flittig i dag, og med bedre plass og nye lokaler burde det kunne bli enda bedre, mener han.

Snarlig vedtak?

Det har stormet litt i debatten om hvor en ny butikk skulle ligge på Rømskog. Det ser ut til å ha stilnet, og det er Nilssen glad for.

– Uansett blir det på Berg-tomta hvis det blir noe. Det er det også tverrpolitisk enighet om. Arbeidet

– Butikken i bygda er viktig for lokalbefolkningen, fortalte Kristin Bakker Melby og Ola Bakker i Joker Rømskog da vi presenterte butikken i mai i fjor. Nå jobbes det for at et nytt forretningsbygg skal komme, kanskje allerede neste år. (Foto: Siri M. Dalnoki)

med å lage en reguleringsplan for området er allerede i gang, og får vi til et vedtak i denne saken nå i november, er det ingen ting i veien for at vi kan begynne å bygge til våren. Det bør vi absolutt gjøre også. Vi har ikke mulighet for å drøye mye

lenger uten at Mattilsynet setter foten ned, sier Nilssen, som ser frem til å komme videre og kunne involvere både butikkinnehaveren og resten av bygdefolket når selve byggeplanene forhåpentligvis skal konkretiseres ut over vinteren.

GJØR ET KUPP!

Samsung 32"
3795,-

Philips
Topp moderne TV
HD-ready.
Full HD 1080p, 100Hz,
3xHDMI, USB-inngang.
Innebygget Riks TV-dekoder.
37" fra 5995,-
42" fra 6995,-

Vi leverer TV'n hjemme hos deg - og kobler den til, slik at du bare kan sette deg til rette i godstolen og se på TV!

5798,-

Husqvarna QSG6101W
Elegant og praktisk kvalitetskomfyr
Keramisk topp. Grill, pizzafunksjon, varmluft, gratinering. Meget enkel rengjøring.
Før 6998,-
Spar 1200,-

3998,-

Zanussi ZCC6653W
Rimelig og meget god komfyr
Keramisk topp, over-og undervarme, grill.
Før 4998,-
Spar 1000,-

3998,-

Zanussi ZTE171
God og effektiv kondensørketrommel
Hele 7 kg kapasitet. Elektronisk styrt.
Før 4998,-
Spar 1000,-

5498,-

AEG LN69660
Vaskemaskin for den kresne
Full-elektronisk. Meget stillegående. Hele 1600 omdreiningar på sentrifugen.
Før 7498,-
Spar 2000,-

4298,-

Zanussi ZWG6145
Topp vaskemaskin
Hele 6 kg kapasitet og 1400 omdreiningar. LCD-display viser rest-tid.
Før 5498,-
Spar 1200,-

4998,-

Husqvarna QT4301RW
Stilfullt kombiskap
Praktisk innredet. 245 L kjøle/ 92 L frys. Høyde: 185 cm.
Før 6498,-
Spar 1500,-

NILSEN SPORT OG ELEKTRISK AS
1870 Ørje. Telefon: 69 81 11 44

Vi bringer gratis i nærmiljøet og tar selvsagt innpakning og ev. gammelt produkt med oss tilbake.

Snakk med oss

- Nettbank med lokal rådgiver
- Banktjenester for privat og landbruk
- God rente på innskudd og lån
- Gebyrfri dagligbank

Kjersti Braarud, lokal rådgiver

Ved skade ring: 03100
(24 timers service)

www.gjensidige-marker.no
E-post: marker@gjensidige.no

GJENSIDIGE
Marker Brannkasse

Fellesbygget, Storgt. 55, 1870 Ørje
Telefon 69 81 01 80 – Telefaks 69 81 01 90

- Bank
- Forsikring
- Sparing

Anne Høgås og Svein Baraas ved Marker bibliotek har hendene fulle av spennende titler som av forskjellige årsaker ikke har noen plass i bibliotekets hyller lenger. 6. november inviteres publikum til å gjøre røverkjøp.

Selger ut gamle skatter

Er du en lesehest? Da bør du passe på når Marker bibliotek nå inviterer til skattejakt blant mer enn 2.000 ukurante titler.

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

Det har gått noen år siden sist biblioteksjef Reni Braarud ryddet hyllene, og nå er det tid for et nytt sjau. 6. november inviteres befolkningen til å saumfare de utgåtte titlene, og det loves som tidligere ytterst humane priser.

Mange klassikere

– Dette har pleid å være populært, og vi satser på at det blir mye folk denne gangen også. Vi håper folk tar seg god tid til å rusle rundt og titte. Vi lover å gjøre det ekstra hyggelig i biblioteket med servering av kaffe og kake også denne dagen, sier hun.

Lesehestene som tar turen denne dagen, vil få tilbud om både bøker, tidsskrifter og video. I sistnevnte kategori «ryker» nå resten av bibliotekets beholdning av VHS-filmer, og for den som sitter på en fungerende videospiller kan det være mange kupp å gjøre. Tidsskriftene omhandler det aller meste av temaer, og også bokhylla er fylt opp med stor variasjon både når det gjelder alder, tema og sjanger.

– Det kommer en del virkelige klassikere denne gangen, som jeg har spart tidligere. Nye rutiner med låneavtaler mellom bibliotekene, og dertil hørende gratis distribusjon

mellom dem, gjør at ikke alle trenger å sitte med komplette samlinger av det mest spesielle, men vi kan skaffe fra hverandre ved behov, forklarer biblioteksjefen.

Tidene forandres

Markingene er flinke til å bruke biblioteket sitt, og mange vet dermed hva de skal se etter ved slike anledninger. Likevel kan det dukke opp overraskelser, lover staben ved biblioteket.

Årsakene til at ting selges kan være mange. Noe selges fordi det er utslitt, andre ting fordi det ikke er slitt i det hele tatt.

– Prosa er det for eksempel nesten ingen som bryr seg om å låne her hos oss. Dermed havner en del av de bøkene på salg, og da går de plutselig unna som varmt hvetebrød. Merkelige greier, konstaterer Braarud.

Ellers er aktualitet, for ikke å si mangel på sådan, et stikkord i mange sammenhenger.

– Selvsagt kan man risikere at ting forandrer seg med tiden. De siste ukene har vi for eksempel hatt mange spørsmål om «God tur til Paris», Kari Storækres bok om sitt liv med Arne Treholt. Men den solgte vi jo for mange, mange år siden, ler hun.

Ikke er hun interessert i å kjøpe den tilbake, heller. Solgt er solgt...

Aremark IF 1938

Det har vært spilt mye fotball i Aremark gjennom tidene. Dette gamle bildet er fra 1938, og det er Rolf Holmen som har kommet over det. Han vil gjerne dele opplevelsen med AGs lesere.

Bak fra venstre Håkon Tangen, Torstein Holth, Håkon Lund, Arne Gabrielsen, John Aasgård, Arne Hansen og Birger Fossby.

Foran fra venstre Kristian Lund, Dagfinn Knoph og Håkon Hagen.

Ekteparet Sven-Ole og Ragnhild Nettet satset på poteter i strid med fagekspertisen og har deretter lært seg faget litt etter litt. Årlig produseres det mellom 60 og 80 tonn poteter på Anonby i Øymark.

Potetsuksess mot alle odds

Hvert år produserer og selger Ragnhild og Sven-Ole Nesset mellom 60 og 80 tonn poteter. Tildels takket være at noen en gang mente at det ikke var noen god idé å prøve.

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

– Det er når folk advarer at det er moro å prøve. Hvis ingen forsøker, så er det ingen som lykkes heller, sier Øymark-bonden. Og har utvilsomt rett i det.

Frem til for noen år siden drev han som skogsentreprenør. Lange dager med mye slit i skogsmaskinen satte sine spor, og da helsa begynte å skranke, måtte han se seg om etter noe nytt. Skogsdriften ble faset ut gjennom en del år, og for ti år siden var ekteparet klare for å starte med noe nytt – i første omgang som attåttnæring.

Dømt nenedom

Jorden på gården Anonby er av det tette og leirete slaget, og de spurte flere fagkyndige til råds før de kastet seg ut i noe nytt. Jordbær og bringebær var blant de forslagene som kom på bordet.

– Jordbær var det allerede flere andre som drev med i nærmiljøet, og det er ikke noe gøy å bidra til overetablering. Bringebær overveide vi, men det passet ikke helt i forhold til det vi ønsket oss, forteller han.

Dermed dukket ideen om poteter opp. «Det får du aldri noe greie på», var dommen fra sakkyndig hold. Da fikk Sven-Ole enda mer lyst til å prøve. Våren 2000 satte han et halvt mål poteter som et eksperiment, samtidig som han hengte opp en håndskrevet lapp med «poteter til salgs» nede ved riksveien.

Nye utvidelser

– Der er vi nok litt ulike. Jeg liker ikke å ta sjanser på den måten. Men det har jo vist seg mer enn én gang at han har hatt rett, ler Ragnhild og kikker bort på husbonden.

For satsingen var vellykket. Året etter ble det fire mål, og året deretter ny

dobling til åtte mål. Samtidig hadde Sven-Ole fått en ny idé. Han handlet inn telt. Nå skulle det bli torghandel på gammeldags måte.

– Det hadde jeg nok heller ikke særlig tro på, innrømmer Ragnhild. Men torghandel ble det, og den dag i dag er det røde potettetelt utenfor Rema 1000 i Ørje betjent én dag i uka i sommersesongen.

I dag har businessen vokst videre og stabilisert seg på rundt 40 mål. I et normalår gir det 60 til 80 tonn poteter, og bare unntaksvis har det vært noe igjen på lager når opptakstutstyret kjøres frem fra låven rundt midten av juli.

– En gang da det var ekstremt stor avling, solgte vi en del til lompeproduksjon, ellers har det gått greit å bli kvitt alt sammen, forteller Sven-Ole.

Ett årsverk

Potetproduksjonen gir totalt rundt ett årsverk, og det er Ragnhild som trekker i trådene.

– Det var ikke helt planen i utgangspunktet, men da jeg solgte utstyret etter skogsdriften, måtte jeg finne noe å reinvestere de pengene i for ikke å skatte for mye. Jeg tenkte det kunne være både moro og nyttig å ha en gravemaskin, forklarer Sven-Ole.

Det skulle vise seg å være så nyttig at han i dag har etablert seg som maskinentreprenør og overlater ansvaret for potetdyrkingen til fruen. Gjennom sesongen har man diverse innleid hjelp for å rekke med alt som skal gjøres.

– Det er en del jobb. Bare en sånn sak som å holde styr på hvilke potetslag som er satt i de forskjellige radene, sørge for orden på lageret og at selvbetjeningsbutikken er full av varer krever litt oversikt, sier hun.

Tradisjonsrikt

Herr og fru Nesset holder seg opp-

datert først og fremst gjennom Forsøksringen og har etter hvert utviklet en stor kunnskap om potetdyrking. Jo mer man kan, jo mer interessant blir det, er deres erfaring. Og med mellom ti og femten sorter i åkeren, der noen byttes ut hvert år, er det mange variasjoner å holde oversikt over.

– Dessuten er vi jo med på å ta vare på tradisjoner. Den gamle potetsorten «Blå» var i ferd med å bli borte, men er i dag en av bestselgerne våre. Og hver høst har vi skoleklasser og barnehager på besøk for å plukke poteter på gammelt vis. Noen av barna har faktisk blitt overrasket over å se at potetene vokser i bakken og ikke på trær, forteller Ragnhild.

Torghandelandelen er synkende. Men det er mer enn kompensert med en stadig voksende biltrafikk over tunet til selvbetjeningsbutikken. Øker gjør også salget til storbutikken. Ekteparet slår gjerne av en prat med kundene og vet at de har faste kunder både fra Grenseland, innover mot Askim og også en stor mengde hytteeiere bosatt enda lenger

unna. Direktehandel og beskjeden bruk av sprøytemidler er viktige salgsargumenter.

Bredere tilbud

– Lønnsomheten er faktisk bedre i dag enn da vi begynte, i og med at det i dag er mulig å få solgt også de største og de minste potetene til spesielle formål, forteller Sven-Ole.

Omtrent hvert tredje år må produksjonen flyttes for at jorden skal holdes i trim, og allerede nå leier Nesset inn noen ekstra arealer til potetdyrking. Dermed ser de ikke umiddelbart at det ligger an til ytterligere utvidelse. Men med så mye trafikk i selvbetjeningsbutikken tror de kanskje det konseptet kan utvides også med andre ting enn poteter. De har allerede både egg og honning i hyllene og er åpne for å utvide tilbudet.

– Hvis noen som dyrker frukt og bær eksempelvis sliter med å bli kvitt varene sine er det godt mulig at vi kunne fått til et samarbeid, sier de to, som har erfart at tilbud så visst skaper etterspørsel.

Potetdyrking er også kulturhistorie. Den gamle slageren «Blå» var i ferd med å gå ut, men sorten er nå igjen i vinden, blant annet takket være Ragnhild Nessets innsats.

PUKKVERK Grønne Bakke

Gårdsplass- og oppkjørselsingel
Subbus Singel Pukk Fyllmasse
Levering prosjekt
Transport

Hans Braarud 40 21 49 56 Ørje

Velkommen alle nye
MARKERBOERE!

Welkom

مك ب اب ح ر م

Welcome

Witamy

Sveiki atvykę

Soo dhowow

Добро пожаловать

Alle nye Markerboere ønskes velkommen til informasjon om Marker kommune, underholdning og servering av norsk mat!

MANDAG 15. NOVEMBER KL. 18.00

STED: MARKER BIBLIOTEK

arr. Marker bibliotek / Familie og helse i Marker

Alle fikk o

Alt gikk som det skulle på Rødenes 4Hs begivenhetsrike høstfest i Bondestua.

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

Etter et år med mye moro og stor innsats var spenningen stor foran årets høstfest i Rødenes 4H. Ikke bare foran vurderingen av årets oppgaver, men også foran det ganske så omfattende underholdningsprogrammet som skulle fremføres.

Foreldre, familie og venner til de 35 medlemmene hadde benket seg til trengsel i den ganske så røslige festsalen, og de ble ledet gjennom to akter med spennende jakt på spioner fra naboklubben Homstvedt 4H i Hærland.

Et kvinnelig trekløver nært beslektet med «Charlie's Angels» ledet an i kampen mot skurkene og fikk underveis hjelp av adskillige andre superhelter kjent fra film og TV. Alt mesterlig fremført av tildels svært unge 4Here, som på denne måten fikk utløp for mange nerver før selve dommen falt.

Og som vanlig var det ikke mye å grue seg for, det heller. Samtlige 4Here fikk godkjent sine oppgaver etter en gjennomgang av de flotte utstillingene, og dermed kan samtlige starte på ny frisk igjen i desember.

I november får de plakettene sine, og dermed er 4H-karrieren slutt for dette trekløveret. Katrine Heier (fra venstre), Benedicte Lysaker og Fanny Krosby hadde ordinære 4H-oppgaver helt frem til «finalen» og stilte som synes ut sine resultater innenfor temaene fotografering og jakt.

Vestre Bøen Gård
v/ Trine Ulsrød
www.vestreboengard.no
Mob. 91 57 00 95
E-post: trineu@halden.net

Bestilling hver uke av langtidshevede økologisk brød/speltbrød, samt lefser og flatbrød:

Vi tar i mot bestillinger fra private og bedrifter. Henting/utlevering torsdager og fredager for varer som er bestilt innen onsdag. For store arrangementer/leveranser kan det gjøres egne avtaler.

- Tynnlefe- og tjukkelefe fra Østfold
- Østfold flatbrød
- Bakerovnsbrød til jul
- Barnehage- og skolebesøk
- Gårdsmuseum
- Opplevelseskveld/annerledes julebord for 15–20 pers. i husmannsstua

Julebestillinger fram til 10. desember

Nå er det dags å bestille julebord!

I tillegg til vår à la carte meny serverer vi juletallerken hver torsdag, fredag og søndag fra 18. november.

- Lunsj og middag i nydelige omgivelser
- Pizza
- Catering
- Kurs og konferanse
- Plass til ca. 100 personer
- Overnatting til 68 personer
- Lyse trivelige rom, med fantastisk utsikt
- Åpent hver dag

Telefon 69 81 21 37
www.solstrand-terrasse.no
solstrand-terrasse@klund.net

Ungdommer fra fire fritidsklubber, deriblant Rømskog, samlet foran Fagerli leirskole og aktivitetssenter. (Foto: Cato Grepperud)

Rømskog-ungdom på seminar

39 ungdommer i alderen 13-19 år fra fritidsklubbene i Rømskog, Follo, Råde og Tokke i Telemark var 15.-17. oktober samlet på Fagerli Leirskole og aktivitetssenter på Geilo. Målet med seminaret var å få engasjerte ungdommer med i driften av fritidsklubbene.

Seminaret var lagt opp med en teoretisk, en praktisk og en individuell del. Ungdommene tok for seg blant annet hvorfor drive klubb, markedsføring og aktiviteter. Den praktiske delen gikk ut på at sammensatte team fra ulike klubber skulle løse oppgaver sammen ute i terrenget. Oppgavene bestod av alt fra padling i kano til å gjette på innspilte lyder eller Kims lek. Alle aktiviteter er gangbare for bruk i egen klubb. Håpet er nå at alle kommer hjem til egen klubb og koker over av nye ideer og måter å løse dem på.

Rømskog

Lørdag kveld var det festmiddag med selvskrevne taler, sanger og underholdning. Alt laget av ungdommen selv.

Det er først året ungdom fra Rømskog er med på dette seminaret, og det var en lærerik og flott opplevelse.

Fra Rømskog deltok Ulricke Arnesen (16), Berit Ringsbu Nilsen (16), Ole Johan Heen Brunnes (16) og Robin Fenstad (19). Leder var Marianne Heen.

Oppgaven godkjent

Det gror godt i rekkene i Rødenes 4H, og aspirantene hadde gjort seg stor umak med årets utstillinger. Foran fra venstre Magnus Bye og Sigurd Aaser, midten fra venstre Emil Ødegaard, Håvard Kristiansen, Theodor Lintho, Kevin Ruud og Steffen Østlid. Bakerst fra venstre Maren Kristiansen (aspirantleder), Ann Helene Granli og Elena Falkenberg Nordmark (aspirantleder).

Her endte jakten på le

Småbruger Christian Ødegaard på Løkka i Aremark oppdaget grytidlig om morgenen 22. oktober 1926 et par sjuuskete karer bak gården. Han kontaktet lensmannen. Det første til at den ene av lensmannsmorderene ble pågrepet her. Den andre kom seg unna, men ble funnet dagen etter. Da skjøt han seg.

Avslørt av fingeravtrykk

Jakten på de brutale lensmannsmorderne tok den første tiden helt av. Politiet pågrep en rekke menn, utelukkende fordi de så litt rufsete ut. Mange ble uthengt i avisene med fullt navn. Politiet mente at drapsmennene, eller morderne som den gang var betegnelsen, måtte være tater eller finner. «For nordmenn begår ikke så brutale handlinger».

Forut for drapene hadde det vært innbrudd i hytta til den drepte Solumsmoens bror. Der hadde tyvene etterlatt seg en lapp, og på en skål ble det funnet fingeravtrykk. Ekspertene i Oslo jobbet intenst med avtrykkene, og til slutt fikk de napp. Fingeravtrykkene tilhørte Oscar Svensson. Han var allerede i arkivene etter en voldsepi-

sode på Kongsberg et par år tidligere.

Ung medhjelper

Kort tid etter ble også Sigurd Madsen identifisert. 19-åringen var fra Hokksund. Foreldrene drev et lite losji som Svensson hadde benyttet. Svensken fikk med seg unggutten, og sammen begikk de en rekke innbrudd og skapsprengninger.

Avsløringen av Oscar Svenssons identitet medførte et gjennombrudd innenfor moderne politiarbeid. Det var første gang at fingeravtrykk hadde identifisert en gjerningsmann. Kriminalsjef Reidar Sveen fortalte i ettertid at han kun hadde hørt om to tilfeller der fingeravtrykk ble avgjørende; ett i England i 1905 og ett i Tyskland i 1911.

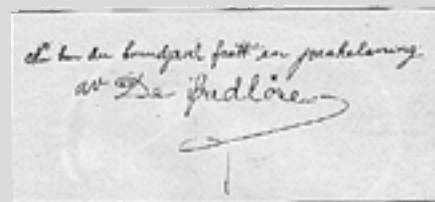

Fingeravtrykk på denne suppebollen avslørte Oscar Svensson som en av lensmannsmorderne. (Foto: Norsk Politihistorisk Selskap)

Våpnene som ble brukt under drapene på de to lensmennene på Ringerike. (Foto: Norsk Politihistorisk Selskap)

Oscar Svensson etterlot seg denne lappen på døren til ei hytte han hadde brutt seg inn i. Hytta tilhørte broren til en av lensmennene som ble drept. På lappen står det: «Nu har du bondjævel faatt en paahelsning av De fredlöse».

lensmannsmorderne

Are mark var en sen høstdag i 1926 på alles lepper, både i Norge og i Sverige. For det var i skogen nord for Skodsberg den største forbryterjakt i norsk kriminalhistorie fikk sin endelige løsning. Da ble lensmannsmorderne innhentet etter to måneders intens menneskejakt. Sigurd Madsen (19) ble pågrepet. Oscar Svensson (29) skjøt seg i hodet under en fjellskrent ved Skolleborg mølle. Et lite informasjonsskilt er satt opp på stedet.

TEKST OG FOTO: ØYVIND OTTERSEN

I 1933 kom romanen «To mistenkelige personer». Den handler om jakten på lensmannsmorderne. I 1949 laget Tancred Ibsen en film med samme navn, basert på boken. Sigurd Madsen hadde på det tidspunktet blitt løslatt etter sin livstidsdom. Han gikk til sak for å få stoppet filmen. Madsen fikk i 1952 medhold i Høyesterett. Nå er imidlertid filmen frigitt, og NRK viste for noen få år siden «To mistenkelige personer».

Historisk sak

Jakten på lensmannsmorderne førte til stor frykt blant folk over store deler av Sør-Norge og Vest-Sverige. I perioder var skogene folketomme. Ingen torde å gå ut. Over to tusen mann var med i jakten, som pågikk i to måneder. Identifiseringen av Oscar Svensson skjedde ved hjelp av fingeravtrykk. Det var aller første gang i Norge at en gjerningsmann ble identifisert på denne måten. Kriminalsjef Reidar Sveen i Oslo, som ledet jakten på lensmannsmorderne, karakteriserte det som et gjennombrudd i det kriminaltekniske arbeidet.

Brutale drap

Området rundt Hønefoss hadde i flere år vært plaget med innbrudd og skapsprengning. 21. august 1926 ble det brukt dynamitt på et pengekap i Ådalen. Lensmennene Oluf Aalde og Johannes Solumsmoen mente at nok var nok. Gjerningsmennene skulle tas. Den påfølgende dagen gikk de ut i skogen, ubevæpnet. De kom ikke hjem, og det ble satt i gang søk. Etter kort tid ble de to funnet. Solumsmoen var død, skutt og flere ganger knivstukket i halsen. Aalde var i live, skutt i ansiktet og i ryggen, men han døde noen timer senere. Åstedet bar preg av kraftig kamp, og de som fant lensmennene var forferdet over råskapen i ugjerningene. Det ble satt i gang et voldsomt apparat i jakten på drapsmennene.

Det skulle gå to måneder før saken var løst. Det skjedde i Are mark.

Til Sverige

Store styrker lette etter lensmannsmorderne på Ringerike. Men Anton Emanuell Oscar Svensson (29) og Sigurd Madsen (19) hadde flyktet østover. De krysset riksgrensen ved Kongsvinger. De passerte Arvika,

Karlstad, Säffle, Åmål, Bengtsfors, Vänersborg og endte i Tidved øst for Väneren, Svenssons hjemsted. Så bar det vestover igjen. Til Mellerud, Torsskog og Nössemark. På østsiden av Stora Lee slo de leir 20. oktober 1926. De ble oppdaget og jaget av det lokale elgjaktlaget. Stjal båten til Edvin postbærere, tok seg over sjøen og la i vei mot Norge og Are mark.

Oppdaget i Are mark

Christian Ødegaard på Løkka i Are mark, like ved Skodsberg, oppdaget røyk i skogen. Klokken var 6 på morgenen 21. oktober. Han tenkte på krypskyttere og hjemmebrennere. De to ruskete karene satt ved bålet og leste aviser. Ødegaard kjente dem ikke og tok kontakt med lensmann Holter. Sistnevnte ante at de to kunne være lensmannsmorderne. Han skaffet til veie en del folk, bevæpnet seg og rykket ut til Løkka. De to mennene ble overrumplet. Sigurd Madsen overga seg umiddelbart. Oscar Svensson la straks på sprang. Ødegaard sendte av gårde en haglladning. Denne traff Svensson i hånden og i baken. En stund kunne lensmannens folk følge blodsporene. Men Svensson

hadde vært på flukt før. Han gikk i bekker og myrer, og hundene, som ble rekvirert, mistet sporet.

Spennende jakt

Sigurd Madsen ble fraktet til arrest i Halden. Han tilsto å ha skutt begge lensmennene på Ringerike. Madsen fikk livstid, men slapp ut etter tjue år.

Verre gikk det med Oscar Svensson. Med et kobbelt av politi, soldater fra Fredriksten festning, lokale kjentfolk og mer eller mindre eventyrlystne fra fjern og nær, måtte han vite at hans dager var talte. Skadet var han. Og han var både sliten og sulten. Det kjølige oktoberværet var heller ikke på Svenssons side.

Redaktør Chr. Aalborg i Rakkestad Avis var med på jakten. Han har skrevet en detaljert skildring om mannskaper som trålet vestsiden av Are marksjøen fra alle retninger. Fra fredag morgen, gjennom natten og frem til lørdag formiddag holdt de på. Spenningen var intens.

– Der er han!

Sammen med Johs. Sandtorp fra Degernes var det Aalborg som fant Oscar Svensson. Bare noen titalls meter fra det gamle hønsehuset på Skolleborg så de Svensson ligge under en høy skrent, gjemt under ei stor gran. Da Svensson skjønte at han var oppdaget, rettet han revolveren mot pannen og trakk av.

22. oktober 1926 var to måneders intens jakt på lensmannsmorderne over.

«To mistenkelige personer»

Filmen «To mistenkelige personer» ble vist på NRK for første gang i 2006. Inntil da hadde kun et fåtall personer sett filmen fordi Høyesterett i en dom fra 1952 forbød visning av filmen.

«To mistenkelige personer» ble laget i 1949 og baserer seg på Dagbladet-journalist Gunnar Larsens roman om jakten på lensmannsmorderne. Filmene ble regissert av Tancred Ibsen.

Stoppet visning

«To mistenkelige personer» innehar en helt spesiell plass i norsk filmhistorie. Allerede under innspillingen tok en av de to forbryterne fra 1926, Sigurd Madsen, kontakt med

myndighetene. Formålet var å stoppe filmen. Det lyktes. Først i Oslo byrett og deretter i Høyesterett ble filmen forbudt for offentlig visning. Dette medførte et stort økonomisk tap for produksjonsselskapet Norsk Film A/S.

Dommen mot «To mistenkelige personer» har intet sidestykke i Europa og står sentralt i norsk rettsliv når det gjelder personlig rettsvern.

Professor Jon Bing uttalte i 2005 at filmen i dag ikke ville blitt forbudt.

– I dag står ytringsfriheten vesentlig sterkere i forhold til personvern enn det som var tilfelle den gang, sier Bing.

Ikke imponert

Gudbrand Mellbye fortalte oss at han hadde sett filmen.

– Ja, den ble vist i Are mark Historielag. Jeg må innrømme at jeg ikke ble imponert. Interessant, ja vel, men det er blandet inn litt for mye greier som ikke hørte hjemme i 1926. Blant annet hadde forfølgerne radiosamband, noe de selvfølgelig ikke hadde i 1926, sa Mellbye.

En annen innvending mot filmen er at den fremstiller Sigurd Madsen som et uskyldig offer for Svenssons kynisme. Det stemmer dårlig med det faktum at Madsen innrømmet ugjerningene og ble dømt til livsvarig fengsel for to overlagte drap.

Filmen «To mistenkelige personer» handler om drapene på to lensmenn på Ringerike i 1926. Jakten varte i to måneder før løsningen fant sted i Are mark.

(Foto: Norsk Filminstitutt)

Mellbye var på stedet i 1945

Gudbrand Mellbye, lensmann i Aremark i 43 år, døde i fjor. Helt til det siste var han levende opptatt av lokalhistorie, og gjennom mange år registrerte han severdigheter i bygda. – Blant annet satte jeg opp et skilt på stedet der Oscar Svensson skjøt seg. Folk som var med på jakten viste meg stedet i 1945, sa Mellbye da han for fire år siden tok oss med til det historiske stedet.

Dette skiltet står på stedet der Oscar Svensson skjøt seg etter å ha blitt oppagget.

Gudbrand Mellbye, som døde i fjor, brukte flere år på å sette opp informasjonsskilt på steder av interesse i hele Aremark kommune. Dette skiltet markerer stedet der en av lensmannsmorderne, Oscar Svensson, ble funnet. Han rettet våpenet mot pannen og trakk av da han skjønnte at spillet var over. Dette bildet ble tatt i 2006.

TEKST OG FOTO: ØYVIND OTTERSEN

Sine 86 år til tross; Gudbrand Mellbye var velvilligheten selv da vi ba ham om å vise oss stedet der jakten på lensmannsmorderne fikk sin endelige slutt. Litt vemodig i dag å tenke på at gamlensmannen er borte, men desto mer takknemlige er vi for å ha fått øse av mannens kunnskaper. Og det er gode minner å ta med seg når vi tenker på den lettbenete og ivrige mannen der han brøyter seg vei gjennom tett skog og kratt de få meterne opp til stedet der Svensson trakk sine siste åndedrag. Like ovenfor det gamle hønseshuset på Skolleborg finner vi skiltet, under en bratt fjellskrent. Restene av

en gammel trestubbe er full av mose.

Tett skog

Den korte utflukten med Gudbrand Mellbye i 2006 var både spennende og interessant. Historien om lensmannsmorderne er av gammel dato, men de skriftlige kildene er mange. Det var, mildt sagt, en stor sak da det sto på. Mellbye var ikke med på jakten, men han kunne mye om saken, og han var så gammel den gang det skjedde at han husket historien fra avisene. Og så var han på stedet sammen med aremarkinger som deltok i den spektakulære jakten. En hver historie blir enda mer spennende når man kommer så nær kildene.

– Du er sikker på at vi er på riktig sted?

– Ja, jeg har vært her før, sa Mellbye da vi sto under skrenten.

– Da jeg kom til Aremark i 1945, var det bare nitten år siden drapene. Jeg kjente jo saken godt fra før og ville gjerne vite mer. Jeg snakket med både Christian Ødegaard og mange andre som jaktet på Svensson og Madsen. De viste meg stedet der Svensson ble funnet. Det så annerledes ut den gang. Gammel, tett skog. Under ei stor gran hadde de funnet Oscar Svensson. Nå er nyplantet skog vokst opp, og den gamle stubben er mest sannsynlig restene etter grana Svensson gjemte seg under, sa Mellbye.

Lite snakk

– Var det mye snakk om jakten på lensmannsmorderne den gang du kom til Aremark?

– Nei, egentlig ikke. Folk var av den gamle skolen. Ville ikke bli involvert i noe. Man måtte spørre for å få vite noe. Men jeg spurte mye, og da fikk jeg selvfølgelig svar.

Jakten på lensmannsmorderne vakte enorm oppsikt både i Norge og Sverige. I de to månedene den sto på var folk skremte. Skogene var folketomme, og mange så mordere nesten ved hvert hus-hjørne. Da saken ble endelig oppklart i Aremark, gikk det et lettelsens sukk over både Norge og Sverige.

Nyinnflyttet i «Grenseland»?

Hvis du ikke allerede har gjort det, bør du skaffe deg en lokal og god bankforbindelse

Storgt. 59, Ørje

Kommunehuset,
Rømskog

Fosby, Aremark

Her er noe av det som kundene setter mest pris på

- Personlig kontakt
- Kompetanse
- Hjelpsomhet
- Raske beslutninger
- Nærhet
- Lokalt engasjement

Markers
sparebank

Vi skal være best for deg – der du bor

Nøl ikke med å ta kontakt. Du finner bank-kontorer i Ørje, Aremark og Rømskog.
Ring gjerne tlf. 69 81 04 00 - eller mail: epost@marker-sparebank.no

ØRJE Bil og Lakk

Industriveien 3, 1870 Ørje. Telefon: 970 97 158

VI UTFØRER ALT INNEN LAKKERING

- Småoppretting
- Sandblåsing
- Rustsveising
- Ruteskift
- Polering
- Salg av lakk på sprayboks (lager alle farger)
- Salg av sparkel og poleringsprodukter

Vi har også utleiebil og bilfrakter for henting/levering

Katastrofeøvelse

27. og 28. oktober skal det gjennomføres en stor katastrofeøvelse på Aremark skole. Hensikten er å gjøre både elever, ansatte og ikke minst brannmannskaper og andre hjelpere bedre i stand til å takle en situasjon dersom det en dag skulle bli alvor.

Arrangøren opplyser at det bare er en øvelse denne gang, og at det derfor ikke er noen grunn til å bli bekymret over stor aktivitet, sirener og andre skremmende lyder.

Lauvås på Tinget

Marker-ordfører Stein Erik Lauvås har søkt om, og fått innvilget, permisjon fra sin stilling. Permisjonen gjelder for perioden 18. oktober til 12. november. Årsaken er at Lauvås er vararepresentant til Stortinget, og nå er det denne plikten som kaller.

I Lauvås' fravær er det varaordfører Rita Berget Lindblad som vil svinge ordførerklubba i Marker.

Stein Erik Lauvås er for tiden på Stortinget.

(Foto: Øyvind Ottersen)

For deg som vil ha kvalitet!

VI ER GODE PÅ FLYGEL OG PIANO!

- Stemming
- Utleie og salg av nytt og brukt

Vi har levert i snart 30 år!

Møt fagmannen som har gått i lære bl.a ved Schimmel i Tyskland.

I gitaravdelingen vil du møte gitarpedagogen som hjelper deg å finne din gitar og riktige lærebøker.

FLYGEL • PIANO • GITAR • STRYK • PA • KEYBOARD • REKVISITA

Vi fører blant annet disse merkene:

- Schimmel • Yamaha • Kawai • Roland • Marshall • Vox
 - Kustom • Phonic • Gibson • Fender • Cort • Morgan
- Spør oss gjerne om Finale, Sibelius, Protocols og opptaksmedier.

**Marthinussen
Musikk AS**

Borgergata 32, HALDEN. Tlf. 69 19 44 34 – Mob. 913 60 245
Epost: martpia@halden.net - www.marthinussenmusikk.no
Åpningstider: Onsdag, torsdag, fredag: kl. 09-17.
For øvrig: Ring tlf. 913 60 245

Velkommen til det lille ekstra!

Café

La deg friste av gode hjemmelagde frokost- og lunsjretter og et stort utvalg gjærbakst og kaker. Nyt vår frodige og moderne mat i en trivelig og uformell atmosfære.

Restaurant

Fredag og lørdag kveld gjør vi om til restaurant med egen helgemeny. Ring oss gjerne om du vil reservere bord.

Søndagskos

Søndag serverer vi lunsj, middag, kaffe og kaker.

Ønsker du mat til møter eller arrangementer, kontakt oss for forslag.

Åpningstider Bakergaarden Café

Mandag – onsdag	10-16
Torsdag – fredag	10-18
Lørdag	10-17

Åpningstider Bakergaarden Restaurant

Fredag-lørdag	19-23
Søndag	12-17

Bakergaarden Café & Restaurant

Storgata 14, 1870 ØRJE. Tlf 90 40 25 15.
post@sluseporten.no – www.bakergaarden.no
Du finner oss på Facebook

Endelig er banen ferdig!

Små og store endurokjørere fikk prøve seg på den nye banen på Karsby.

Etter to år med utallige dugnader og stor innsats fra flere hold, kunne motorsportungdommen i Rømskog i slutten av september feire åpningen av den nye endurobanen på Karsby.

TEKST OG FOTO: ØYVIND OTTERSEN

Rømskog Motorsport har en ivrig medlemsmasse, og flere av medlemmene hevder seg godt i konkurranser utenfor Rømskogs grenser. Klubben satser også på rekruttering. Det var en av grunnene til at man ønsket seg en ny endurobane. Nå er den altså offisielt åpnet, og på åpningsfesten fikk store og små anledning til å prøve seg på banen. Et stort oppmøte av interesserte og nysgjerrige stilte opp, det litt rufsete været til tross.

Rømsjingenene er naturligvis lommekjent i området. For andre med interesse for enduro kan det være på sin plass med en nærmere stedsangivelse: Karsby ligger langs riksvei 21, mellom Rødenes og Rømskog sentrum.

Etter kjøringen gikk praten livlig.

Søstrene synger julen inn igjen

Sound of Sisters skuffer ikke sitt publikum, men inviterer også i år til førjulsconsert i Marker rådhus.

Søsterflokkene som utgjør Sound of Sisters gleder seg stort til ny julekonsert i Marker rådhus på første søndag i advent. (Foto: Eldbjørg Solerød)

TEKST: TORE ROBERT KLERUD

For femte eller sjette gang blir det julekonsert med profesjonelt tilsnitt i Ørje når tre fusjonerte søsterflokker fra Rømskog og Øymark synger julen inn på selveste første søndag i advent, 28. november.

– Etter å ha vært i kirken et par år er vi nå tilbake der vi startet, i rådhuset. Og for at alle skal få sjansen har vi i år to konserter etter hverandre på den samme ettermiddagen, forteller Gunn Marit Gjemble.

Dermed blir det forhåndssalg og ordnede forhold og ikke jungelens lov frem mot billettuka ved inngangen, slik det har vært før.

Opptøyer har det riktignok aldri vært, men konsertene til Sound of Sisters har blitt meget populære. I år som tidligere år akkompagneres søstrene av profesjonelle musikere i et fullt band, og man har til alt overmål med seg strykere for å gi ekstra fylde til den stemningsfulle musikken.

– Det skal bli en hyggelig kveld hvor folk kjenner igjen en del klassikerne, men også noe nytt. Litt norsk, litt svensk og litt amerikansk. Blant annet pleier vi å måtte lete litt i USA for å finne julesanger som det svinger litt av, sier hun og legger til at sangerne nå begynner å glede seg stort.

– Dette er jo en eksklusiv greie som vi bare gjør her hvert år, og det ligger mye øving bak. Men tilbakemeldingene er så hyggelige at vi har klart å gjennomføre det hvert eneste år, til tross for både barnefødsler og det som verre er, sier Gjemble og legger til at det slik sett ser ut til å kunne bli litt mer stabile forutsetninger fremover.

Nils Henrik Olsson (fra venstre) og John Heen i Marker O-lag og banksjef Anlaug Johansen og markedssjef Tor Fjeld i Marker Sparebank ønsker velkommen inn i det som blir det nye turmålet for markeringene i vinter. Hytta fra 1901 skal allerede neste år få avlastning når en splitter ny laftehytte reises på tomte ved Lysvannet.

Kjempegave redder søndagsturene i «Fjella»

I over 40 år har markinger med friluftstrang valfartet til Jonsvik i helgene. Nå er det slutt, men takket være 350.000 kroner fra Marker Sparebank blir det reist en flunkende ny sportshytte like i nærheten.

TEKST OG FOTO: TORE ROBERT KLERUD

Jonsvik har vært et begrep i Marker helt siden slutten av 1960-tallet. Det var hytta i Vestfjella som de fleste skiløypene og blåmerkede stiene snirklet seg rett forbi, til glede for friluftsfolk både med og uten ski på bena. Her har folk fått hilst på naboen, flørtet med sin tilkommende eller rett og slett nytt naturen mens de har knasket på en velfortjent Kvikklunnsj ved tjernets bredd.

Prioritert oppgave

Marker O-lag har hatt ansvaret for driften hele tiden og har lagt ned et betydelig arbeid i å holde hytta åpen for turgåerne så godt som hver eneste sesong i løpet av alle disse årene.

– O-laget ble stiftet i 1961, og om det har gått litt opp og ned med engasjementet når det gjelder å stille opp i konkurranser, så har det alltid vært stor interesse for å bruke «Fjella»-området til mosjon og rekreasjon. Og å legge til rette for at flest mulig skulle kunne komme seg

ut på tur året rundt, forteller leder Nils Henrik Olsson.

De siste sesongene har laget kjørt opp og vedlikeholdt 70 kilometer skiløyper på vinteren, og rydding av samme antall kilometer skogstier på sommeren har om mulig krevd enda mer tid og dugnadsinnsats, forteller han.

Populært turmål

Om belønningen i form av kroner og øre har uteblitt, så har O-lagets innsats blitt satt stor pris på – både av bygdas egne og av mange tilreisende.

– Fjorårsesongen var vel en av de beste vi har hatt på veldig lenge når det gjelder skiføre. Da kjørte vi opp løyper på en del av skogsveinettet også, slik at enda flere fikk anledning til å prøve seg på ski. Enkelte finværsøndager sto det parkert enormt mange biler ved de knutepunktene der løypene startet, minnes han.

– Det var rent så det krydde av folk på ski innover i skogen her. Utrolig moro, istemmer John Heen, som er en av lagets mange ivrige dugnadsarbeidere.

Samtidig som friluftsfolket nøt solrike dager og flott skiføre, var det dog et visst vemod å spore også. Det var nemlig siste sesong på Jonsvik, og da snøen smeltet i vår, var det ingen som visste helt hva som nå ville skje.

Fra sorg til glede

– Grunneier Thorer Krosby meldte fra om at leiekontrakten ikke ville bli fornyet, da han ønsket å benytte

hytta selv. Det hadde vi selvsagt forståelse for. Vi har hatt over 40 flotte år her inne og er takknemlige for det. Samtidig var vi ganske opprødde for ideer om hva vi skulle gjøre, forteller Olsson.

Marker O-lag er ingen økonomisk stormakt innenfor foreningslivet i bygda, snarere tvert imot. Samtidig mente man at noe måtte gjøres. En sportshytte i «Fjella» måtte være et allmenntilgjengelig formål godt nok til at man kunne spørre banken om hjelp.

– Deretter har egentlig alt gått så smertefritt og fort at vi aldri har rukket å bli redde for at vi ikke skulle få det til, sier han.

Fullfinansiert

Først kom spørsmålet om klubben kunne tenke seg å overta en gammel hytte ved Lysvannet, ikke langt unna Jonsvik, som Krosbyfjerdingen utmarkslag har eid, men ikke benyttet i særlig grad de siste årene. Den gamle hytta fra 1901 hadde en prislapp på 50.000 kroner, og grunneier Erland Vikeby var særdeles velvillig innstilt til å inngå en ny festekontrakt på grunnen.

– Banken ba oss sette opp et overslag over hva det ville koste å sette hytta i stand, samt eventuelt bygge ut anlegget slik vi mente måtte til. Og ga oss mer enn vi hadde drømt om; med en gave på 250.000 kroner og ytterligere 100.000 kroner gjennom en sponsoravtale regner vi egentlig med at hele anlegget er fullfinansiert allerede, vel å merke med en betydelig dugnadsinnsats i tillegg, sier o-lagslederen gledestrålende.

Nybygg neste år

Med «hele anlegget» mener han det som skal komme i tillegg til den gamle hytta som allerede står der. Og det er ikke småtteri:

– I stedet for å bygge til på den eksisterende hytta kom vi frem til at vi ønsket å sette opp en helt ny. Og der var vi også heldige og fikk tilbud om å kjøpe en ferdig laftet hytte som firmaet Sibirica i Eidsberg hadde stående på lager, til en veldig hyggelig pris, forteller han.

I disse dager ryddes det rundt den nygamle hytta slik at den er klar til sesongstart, og det planlegges noen små endringer i løypetraseene slik at vinterens skigåere skal ledes forbi Jonsvik og til ventende solbærtoddy ved Lysvannet i stedet. Med litt hell vil den nye laftehytta på drøyt 30 kvadratmeter kunne settes opp til sommeren, slik at friluftsfolket neste sesong får et tilbud som de aldri tidligere har opplevd i Marker.

– Det gleder vi oss til, og det blir en flott måte å feire klubbens 50-års jubileum på, sier en ytterst takknemlig Nils Henrik Olsson.

– Det er veldig hyggelig for oss i Marker Sparebank å kunne bidra på denne måten. Vi vet jo hvor viktig det er å ha en slik hytte – for mange er det helt avgjørende å ha et fast punkt å gå til for at det i det hele tatt skal bli noe av turen. Med denne beliggenheten inntil det store skogsveinettet vil nok denne hytta kunne få enda større anvendelse enn den gamle, eksempelvis av syklistene, håper banksjef Anlaug Johansen.

Informasjon fra Marker kommune

Kommunale møter:

Plan og miljøutvalgsmøte:
2. november
Oppvekst og omsorgsutvalget:
2. november
Formannskapsmøte:
4. november
Kommunestyremøte:
16. november
Formannskapsmøte:
25. november
Mer info om tid og sted på kommunens nettsider;
www.marker.kommune.no

Boksalg

Lørdag 6. november er det boksalg i Marker bibliotek. Masse bøker, filmer og tidskifter selges for en billig penge. Vi serverer kaffe. Alle er hjertelig velkommen til en hyggelig formiddag på biblioteket.

Info om klokkeslett på kommunens hjemmeside,
www.marker.kommune.no

Ny renovasjonsordning i spredt bebyggelse

Marker kommune har sendt ut informasjon til alle husstander i spredt bebyggelse om at det fra årsskiftet vil bli endringer i renovasjonsordningen. Avfallscontainerne i spredt bebyggelse vil bli fjernet, og de som i dag benytter disse vil få nytt utstyr. For fritidseiendommer vil dagens ordning fortsette.

Det vil leveres ut et kildesorteringsskap for matavfall og papir, samt en 140 liters plastbeholder for restavfall. Utdelingen vil begynne sent i høst. Tømming av store avfallscontainerne vil bli avsluttet når samtlige abonnenter har fått utlevert nytt utstyr.

I forbindelse med utplassering av nye stativer, vil ordningen med tidligere fritak/felles abonnement bli vurdert på nytt.

Ordningen som innføres, er den samme som man har i de andre kommunene tilsluttet IØR, og med denne ordningen vil vi få slutt på skjemmende avfall som i dag ofte har preget plassene der containerne har vært oppstilt.

De som ikke har mottatt informasjonsbrev om dette kan henvende seg til servicetorget i Marker kommune, på telefon 69 81 05 00 eller på e-postadresse: post@marker.kommune.no, så sender vi brev i posten.

Informasjon om Marker kommune

Alle nye Marker-boere ønskes velkommen til informasjon om Marker kommune. Det skjer i biblioteket **mandag 15. november.** Det blir underholdning og servering av norsk mat. Info om klokkeslett på kommunens nettsider,
www.marker.kommune.no

Vaksinasjon

Sesonginfluensavaksinasjon 2010/2011. Vaksinasjon vil foregå på Marker Bo og servicesenter:

tirsdag 26. oktober kl. 10-14 og torsdag 28. oktober kl. 10-13

Egenandel: Kr. 100,-
Mer info på kommunens hjemmeside;
www.marker.kommune.no

Det skjer i Grenseland
23. OKTOBER – 24. NOVEMBER**OKTOBER****LØRDAG 23.**

Club18 i Rømskog Bedehus kl. 18. Ulike aktiviteter og andakt for barn fra 4. til 7. klasse.

Offisiell åpning av Aremarkhallen kl. 17. Boklansering i vestibylen. Konsert med Belfast Muslims kl. 19.

Oktoberfest på Bruget. Arrangør er Slusebrass, som selv serverer tyrolermusikk. Det blir allsang og dans. Servering av tysk pølsemeny, øl/vin/brus/kaffe.

SØNDAG 24.

Åpen dag i Aremarkhallen. Mange idrettsaktiviteter for publikum og deltakere.

TIRSDAG 26.

Stemningen Turlag i Rømskog arrangerer tur. Fremmøte ved Kommunehuset kl. 18.30.

Furulund, Aremark: Bygdekinoen viser filmene «Keeper'n til Liverpool» og «Inception».

ONSDAG 27.

Marker rådhus: Bygdekinoen viser filmene «Keeper'n til Liverpool» og «Inception».

NOVEMBER**MANDAG 1.**

Helselaget i Rømskog arrangerer hyggeaften for beboerne på eldresenteret, pensjonister og andre interesserte kl. 18.30.

LØRDAG 6.

Stort boksalg med blant annet et par tusen titler, tidskrifter og video på menyen. Stedet er Marker bibliotek.

TIRSDAG 9.

Rømskog kulturhus: Bygdekinoen viser «Som hund og katt: Kittys hevn» og «Fritt vilt III».

ONSDAG 10.

Marker rådhus: Bygdekinoen viser «Som hund og katt: Kittys hevn» og «Fritt vilt III».

TORS DAG 11.

Pensjonistforeningen i Rømskog har møte på Eldresenteret kl. 18. Servering og åresalg.

FREDAG 12.

Club18 på Rømskog Bedehus. Ulike aktiviteter og andakt for barn fra 4. til 7. klasse.

MANDAG 15.

Alle nye Marker-boere inviteres til biblioteket. Dette er et samarbeid mellom Familie og helse og Marker bibliotek. Det blir informasjon, underholdning og servering av norsk mat.

ONSDAG 17.

Kulturkveld på Kanalmuseet. Tema er lokal og regional byggeskikk.

TIRSDAG 23.

Furulund, Aremark: Bygdekinoen viser «Harry Potter og Dødstalismanene - Del 1».

ONSDAG 24.

Marker rådhus: Bygdekinoen viser «Harry Potter og Dødstalismanene - Del 1».

Informasjon fra Aremark kommune

Renovasjon - endrede tømmedager

Tømmedagene i Aremark er endret til onsdag og torsdag. Nærmere informasjon fås ved henvendelse til Aremark kommune på telefon 69 19 96 00.

Juleveiåpning 2010

Lørdag 4. desember fra kl. 13 til kl. 16 blir det juleveiåpning i Aremark v/Marker sparebank på tradisjonelt vis, med tenning av juletre, lokalt julemarked hvor lag, foreninger og enkeltpersoner deltar, musikk og aktiviteter for barn. Julenissen kommer også på besøk med godteposer til barna.

Ønsker du eller din forening å ha utstilling/salgsbod/aktiviteter under juleveiåpningen? Ta kontakt med Frivilligsentralen! Det er gratis å stille ut.

Tlf. 98 21 21 82

E-post: frivilligsentral@aremark.kommune.no

Tenkt på det lenge?
Bli fosterforeldre!

FOSTERHJEMSTJENESTEN

Inviterer til åpent informasjonsmøte

16. november kl. 18
Fylkeshuset, Sarpsborg

Velkommen!

Tlf. 466 16 900

www.fosterhjem.no/sarpsborg

SISTE

Avisa Grensland
Byline tekst & design,
Fosby, 1798 Aremark

TELEFON 99 22 1798

Byggmester Jens Frøne

Bygg og dykkertjenester

Tlf. 905 61 372

www.frone.no

Utfordrer Indre Østfold til kamp

Lediggang er roten til blant annet Kommunekampen. Kameratgjengen bestående av fra venstre Ole Kristian Tjernæs fra Aremark og Sigbjørn Riiser, Lars Buer og Steinar Kolnes fra Øymark syntes det var på tide å finne på noe, og nå øves det inn korsang til konkurransen over hele Indre Østfold. (Foto: Privat)

Denne høsten er en travel høst i Indre Østfold. Ni nyutnevnte korledere og ni nydannede kor ligger i hardtrening etter at en gjeng kamerater fra Grensland utfordret dem til kamp. Aremark var den eneste som takket nei til å være med.

TEKST: TORE ROBERT KLERUD

– Vi satt og snakket en kveld og kom frem til at det var lenge siden vi hadde funnet på noe. Det har vært noen år med mange barnefødsler og familiebegivenheter og greier. Nå var det på tide å finne på noe igjen, sier Lars Buer.

Stor oppslutning

Det er i korte trekk bakgrunnen for at de ti Indre Østfold-kommunene fikk brev fra kameratgjengen, der de inviterte til Kommuneslaget – en konkurranse i korsang tildels inspirert av Korslaget på TV. Ni av de ti takket ja, riktignok etter noen purringer. Og nå bygges det kor og terpes på sanger over en lav sko foran den store finalen til våren.

Hvorfor det ble akkurat slik har ikke Buer eller de andre arrangørene noe godt svar på. Men de har holdt på mye med sang og musikk og har stor sans for ideer som innebærer en viss grad av utfordring.

– Og i den forbindelse må vi vel si at vi var imponert over at så mange tok imot utfordringen, noen riktignok mer entusiastisk enn andre sånn til å begynne med. Kun Aremark takket nei, sier han.

Strengt kriterier

Og en utfordring har de fått. Her er det nemlig ikke bare å ta et eksisterende kor med eksisterende repertoar og sette av finaledatoen i kalenderen. Tvert imot, her stiller alle likt: På scratch...

– Kultursjefen i kommunene har

fått i oppdrag å utpeke en korleder. Disse må så igjen bygge opp et kor på 20 personer ut i fra noen kriterier vi har satt opp, forklarer Buer.

Og det er ikke småtterier til kriterier. Hvert kor skal blant annet bestå av en bestemor, en med minoritetsbakgrunn, en yrkessjåfør, en vegetarianer, en innflytter, en ulvemosstander og en nyforelsket. For å nevne noe.

– Når korene får etablert seg og øvingen er i gang, skal vi arrangere et lite kickoff, hvor vi ser for oss at det kan bli morsomt når alle koristene skal bli kjent med hverandre; når vegetarianere fra hele Indre Østfold treffer meningsfeller, og når alle de nyforelskede går rundt og lur på hvem som er nyforelsket i nabokommunene, for eksempel, ler han.

Følger utviklingen

Buer har inntrykk av at prosessen med å komme i gang har gått veldig forskjellig i de ulike kommunene. Forsøkene på å skape blest om prosjektet gjennom lokalpressen har heller ikke vært så vellykket som han hadde håpet, men til gjengjeld er mange lokale korledere flinke til å holde allmuen oppdatert på Facebook om fremdriften, forteller han.

I Rømskog og Marker er arbeidet godt i gang, og Avisa Grensland vil naturligvis følge nøye med på forberedelsene lokalt frem mot den store finalen i Askim kulturhus den 19. mars. Der venter akkompagnement fra et profesjonelt husband, samt en pengepremie til et veldedig formål i vinnerkommunen som det lokale koret har valgt ut på forhånd.

Neste avis

Neste utgave av Avisa Grensland kommer ut 25. november og blir distribuert i Aremark, Marker og Rømskog, samt til utenbygds abonnenter. Avisa Grensland vil også være tilgjengelig i de lokale dagligvareforretningene,

bensinstasjonene, Marker Sparebank og i de tre rådhusene. Ta kontakt dersom du har et budskap du ønsker å formidle, det være seg redaksjonelt eller i form av en annonse.

Telefon: 99 22 17 98

Email: post@byline.as